

Åpenhetsloven

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger for perioden 1. januar 2023 – 31. desember 2023

Innhold

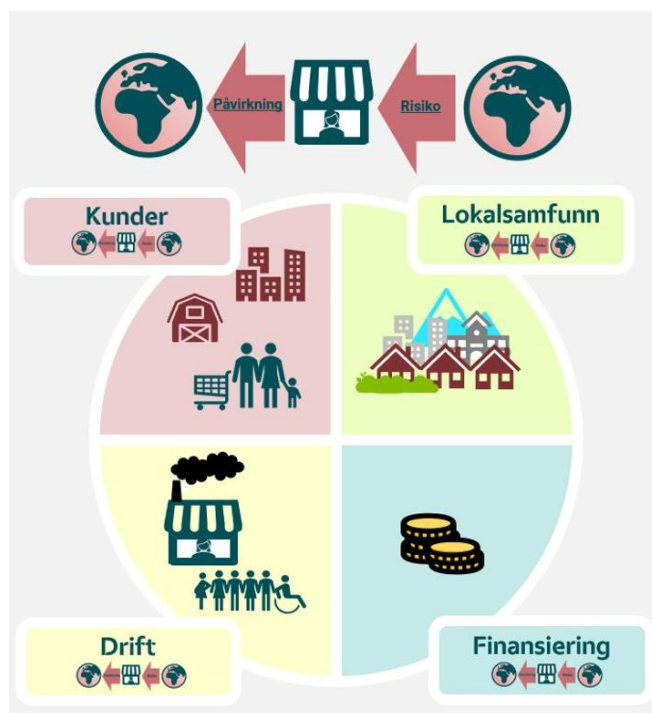
INNLEDNING	2
Om åpenhetsloven og formålet med rapporten.....	2
ÅPENHET I ORKLA SPAREBANK	3
Organisering.....	3
Aktsomhetsvurderinger	6
Kartlegging av potensiell negativ påvirkning og risiko.....	6
Tiltak	7

Innledning

OM ÅPENHETSLOVEN OG FORMÅLET MED RAPPORTEN

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmennheten tilgang på informasjon. Gjennom strengere krav til åpenhet og ansvarlighet, skal loven bidra til å forebygge brudd på menneskerettigheter og uanstendige arbeidsforhold. Orkla Sparebanks etterlevelse av virksomhetsloven skjer etter OECDs retningslinjer og gjennom kartlegging av leverandører ved hjelp av såkalte aktsomhetsvurderinger. Aktsomhetsvurderingene skal sikre at vi ivaretar vårt sosiale ansvar ved all virksomhetsutøvelse i banken, i leverandørkjeden og mot våre forretningspartnere.

Formålet med denne rapporten er å gi relevant informasjon om vår virksomhet og hvordan vi jobber med å forebygge og håndtere negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Rapporten gir også informasjon om våre funn i arbeidet og de tiltakene som vi har iverksatt.

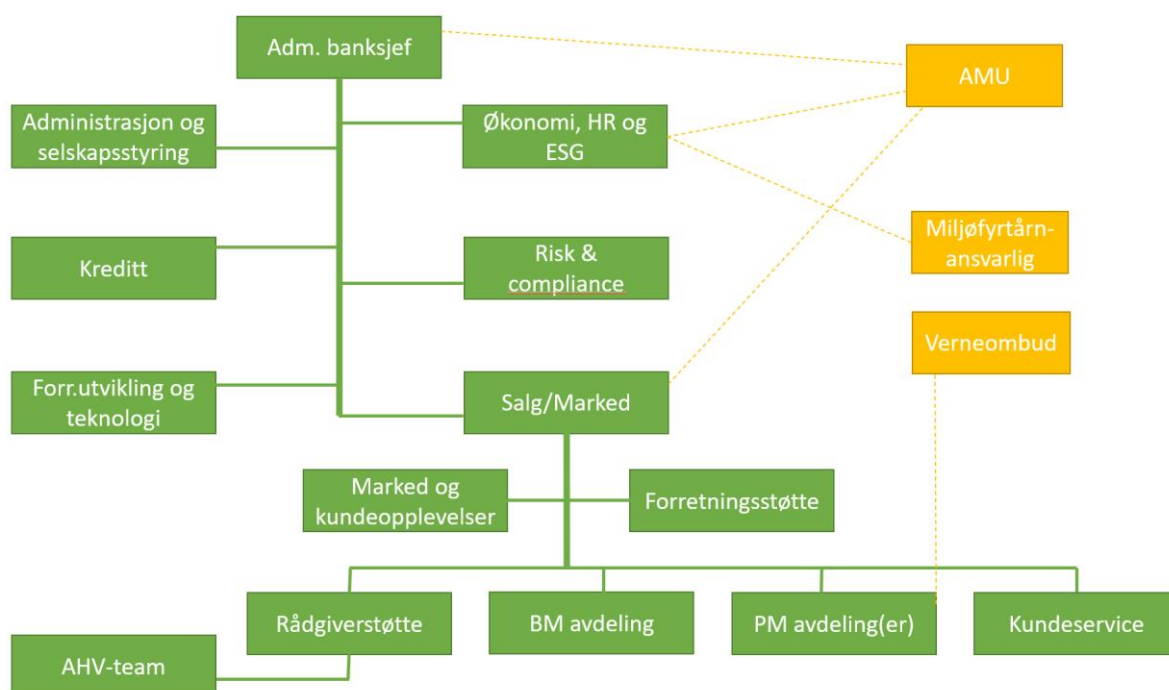
Åpenhet i Orkla Sparebank

ORGANISERING

Orkla Sparebank ble opprettet ved sammenslåing mellom Orkdal Sparebank og Meldal Sparebank den 1. oktober 2017. Orkdal Sparebank var juridisk overtakende bank. Orkdal Sparebank ble stiftet 24. april 1841, mens Meldal Sparebank ble stiftet den 2. april 1894.

Orkla Sparebank er en selvstendig sparebank med hovedkontor i Orkland kommune. Banken har syv betjente kontorer i Trøndelag, fra Rennebu i sør til Trondheim i nord. Orkla Sparebanks formål er å utføre forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til den til enhver tid gjeldende lovgivning og de til enhver tid gitte konsesjoner.

Banken hadde per årsskiftet 71 faste ansatte, i tillegg til to lærlinger og en som er ansatt i en toårig trainee-stilling. Bankens strategiske ledergruppe består av 7 personer, med administrerende banksjef som øverste leder. Administrerende banksjef rapporterer månedlig til bankens styre. Bankens styre består av 7 medlemmer, hvorav 2 er valgt blant de ansatte. Styrets oppgaver følger av lov og forskrift. Generalforsamlingen er bankens øverste myndighet. Generalforsamlingen har 24 medlemmer og 16 varamedlemmer. Det er lagt vekt på at de valgte medlemmene av generalforsamlingen samlet avspeiler bankens kundestruktur og samfunnsfunksjoner. Banken har ikke utstedt egenkapitalbevis og har dermed ingen eksterne eiere. Stiftere eller andre har ikke rett til utbytte av virksomheten.

Orkla Sparebank er en del av Eika Alliansen. Eika Alliansen består av alliansebankene, konsernet Eika Gruppen og selskapet Eika Boligkreditt, som er heleid av alliansebankene. Konsernet Eika Gruppen består av morselskapet Eika Gruppen AS, og datterselskapene Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling. Eika Gruppens kjernevirksomhet er å sørge for at lokalbankene har moderne og effektiv bankdrift gjennom gode og effektive produktleveranser, inkludert å forestå anskaffelser på vegne av bank. Eika

Boligkreditt er alliansebankenes kredittforetak, med konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Hovedformålet er å sikre bankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering.

Produkter og tjenester

Banken tilbyr et bredt spekter av produkter innen dagligbank, sparing, finansiering, forsikring og pensjon til person- og bedriftsmarkedet. En komplett oversikt over produktene vi tilbyr innen de ulike områdene finnes på bankens hjemmeside; orklasparebank.no

Markeder banken opererer i

Personmarkedet er bankens største marked, men banken er også en betydelig aktør innen landbruk og små og mellomstore bedrifter, samt offentlig sektor.

Orkla Sparebank betrakter sitt primære markedsområde som regionen Orkland, Rennebu, Skaun og Trondheim, hvor banken yter finansielle tjenester for personmarkedet og næringslivet. For personmarkedet betjenes også kunder i landet for øvrig.

Forankring av arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Orkla Sparebank ble omfattet av åpenhetsloven 1. juli 2022. Ansvar for oppfølging og etterlevelse av åpenhetsloven er lagt til bankens bærekraftsansvarlig og dette er forankret i bankens styre.

Å ta samfunnsansvar starter med våre egne verdier og prinsipper. I bankens overordnede forretningsstrategi er en av målsetningene at Orkla Sparebank skal være en attraktiv arbeidsgiver, med aktiv medvirkning av alle ansatte, der den enkelte medarbeider utfordres til å styrke banken som en effektiv, trygg og utviklende arbeidsplass. Videre står det at banken skal ha et inkluderende og mangfoldig arbeidsliv. Vi arbeider kontinuerlig for å ha en kultur preget av åpenhet, fellesskap og likestilling. Dette handler ikke minst om kjønn, men også om alder, etnisitet, funksjonshemming osv.

Banken har stort fokus på ansattes ve og vel og jobber systematisk med HMS innenfor mange områder, blant annet psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, risikovurderinger i forhold til ran, brann og annet som handler om ansattes sikkerhet. Bankens verneombud og adm. banksjef har annethvert år i samarbeid med tillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten en gjennomgang av fysiske arbeidsforhold ved alle bankens avdelinger, for å kontrollere at kontorene er godt nok tilrettelagt for ansatte med spesielle behov. Videre gjennomføres det årlig en kartlegging av kjønnslikestilling og likelønn.

Den årlige medarbeiderundersøkelsen, som kartlegger medarbeidernes engasjement for jobben, bekrefter at banken oppleves som en god arbeidsgiver. Medarbeiderundersøkelsen i 2023 viste en score på medarbeidertilfredshet på 84/100. Bankens strategiske mål er et resultat på over 80/100.

Orkla Sparebanks rolle og ambisjoner rundt bærekraft og samfunnsansvar reflekteres i vårt strategiske rammeverk, som gir retning for bankens virksomhet og sikrer at banken tar samfunnsansvar, basert på en aktiv holdning til tradisjonelle sparebankverdier. Vi legger til grunn FNs definisjon for bærekraftig utvikling når vi definerer bærekraft:

Bærekraftig utvikling defineres som «utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov».

Orkla Sparebank ønsker å bidra til en bærekraftig utvikling for miljø, mennesker og arts mangfold også gjennom hvilke varer og tjenester vi kjøper inn. En egen innkjøpspolicy er vedtatt, og blir aktivt fulgt opp fra bankens side. Vi har som formål å gjennomføre optimale og effektive innkjøp med hensyn til pris, levetidskostnader, kvalitet og miljøbelastning. Samtidig som etterlevelse av nasjonale – og internasjonale lover og regler knyttet til menneske- og arbeidstakerrettigheter, miljø, korrupsjon og antihvitvask overholdes. Innkjøpspolicyen vår gjelder alle innkjøp på over 100.000 kroner (enkeltvis), eller innkjøp fra samme leverandør som samlet sett overstiger 100.000 kroner pr. år. Disse innkjøpene skal være i tråd med våre prinsipper. Leverandørene plikter å påse at underleverandørene også overholder de krav som Orkla Sparebank stiller. Vi krever derfor at våre leverandører undertegner en egen erklæring som baseres på vår policy. For løpende innkjøp av varer og tjenester under 100.000 kroner skal Orkla Sparebank søke å gjøre innkjøpene på en mest mulig bærekraftig måte. Banken skal så langt det lar seg gjøre bruke lokale leverandører, og velge produkter som er miljøvennlige og kostnadseffektive.

Eika Gruppen forestår flere større anskaffelser på vegne av Eika-bankene. Styret i Eika Gruppen har vedtatt policy for anskaffelser og utkontraktering, samt oppdatert policy for bærekraft, med krav om aktsomhetsvurdering av avtaler inngått av Eika Gruppen. Dette gjelder også for avtaler som inngås av Eika Gruppen på vegne av bankene.

Varslingskanaler

Banken har interne varslingskanaler for varsling av kritikkverdige forhold. Videre har banken egne retningslinjer for behandling av kundeklager. Formålet med retningslinjene er å kvalitetssikre at klager og krav fra kunder gis en korrekt og god behandling. Retningslinjene følger opp finansavtaleloven § 3-53, og alle ansatte skal være kjent med bankens retningslinjer. Klageordningen skal muliggjøre en rettferdig klagebehandling, og sikre at eventuelle interessekonflikter blir identifisert og redusert. Retningslinjene revideres årlig.

Informasjon om bankens klageordning er tilgjengelig på bankens hjemmeside. Det er etablert et internt klageorgan for behandling av klager og består av leder for Administrasjon og selskapsstyring, leder for Risk & Compliance og Administrerende banksjef.

Klager og krav behandles i samsvar med kundenes rettigheter etter avtale og lov, og banken skal sørge for at kundens rettigheter ivaretas. Finansklagenemnda behandler tvister mellom banken og kunden, og det forutsettes at banken først har fått anledning til å behandle klagen. Banken kan som hovedregel ikke selv sende saker til Finansklagenemnda, det er kunden som har klagerett til Finansklagenemnda. Unntak gjelder for misbruks- og svindelsaker knyttet til betalingstransaksjoner. Dersom banken i en slik sak mener kunden helt eller delvis kan holdes ansvarlig, må banken selv sende saken til Finansklagenemnda eller domstolene.

Alle formelle klagesaker rapporteres til styret kvartalsvis og årlig til Finanstilsynet. Det skal hvert kvartal foretas en gjennomgang av oversikten over klagesaker for å analysere eventuelle trender som bør tas hensyn til i bankens kommunikasjon med kunder, behandling av søknader, salgsprosess eller i produkt/pris utvikling.

Banken analyserer løpende informasjonen som er mottatt gjennom interne varslingskanaler og kundeklager for å sikre at eventuelle uklarheter og mulig juridisk, forretningsmessig og operasjonell risiko blir indentifisert og håndtert, ved å:

- analysere grunnen til klagen for å avdekke bakenforliggende årsaker
- vurdere om slike bakenforliggende årsaker kan påvirke andre prosesser eller produkter. Dette gjelder også der det ikke foreligger klager
- rette opp de dypereliggende årsakene der det er nødvendig

AKTSOMHETSVURDERINGER

Vi gjør aktsomhetsvurderinger for å kartlegge, forebygge, avbøte og redegjøre for hvordan banken håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av vår egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelsers virksomhet. I vårt arbeid legger vi til grunn at aktsomhetsvurderinger er:

- Forebyggende – der formålet er å unngå å forårsake eller bidra til negativ påvirkning
- Risikobaserte – og bør være basert på prioriteringer på grunnlag av alvorlighetsgrad og sannsynlighet for skade
- En pågående og gjentakende prosess, som stadig må forbedres

Våre aktsomhetsvurderinger skal være tilpasset vår størrelse, bransje og forretningsmodell. Gjennomføringen av aktsomhetsvurderingene skal så langt som mulig tilpasses bankens øvrige beslutnings- og rapporteringssystemer og de etablerte rutine for risikostyring. Vi skal jobbe for kontinuerlig forbedring og utvikling av våre systemer og rutiner for etterlevelse av åpenhetsloven.

KARTLEGGING AV POTENSIELL NEGATIV PÅVIRKNING OG RISIKO

Banken gjennomfører løpende aktsomhetsvurderinger av leverandører som faller inn under vår innkjøpspolicy og vi samarbeider med leverandører og tjenesteytere for å sikre at de imøtekommer våre krav og standarder. Alle nye eller endrede avtaler inngått i rapporteringsperioden har blitt prioritert aktsomhetsvurdert. Vår konklusjon er at banken har god oversikt over leverandører. Flere underleverandører må nok også kartlegges, og dette arbeidet er påstartet. Banken er av den oppfatning at vi ikke vil prioritere ressurser til å kartlegge leverandørkjeder helt ned på produktnivå ved innkjøp av produkter, da bankens innkjøpspolicy åpner for at banken kun skal kjøpe anerkjente produkter av lisensierte forhandlere, som må kunne dokumentere at de ivaretar menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Nærmere praksis på området avventes også.

Vi har vurdert det som lite hensiktsmessig å kontakte alle leverandører med generelle henvendelser om åpenhetsloven etter at loven trådte i kraft. I stedet har vi prioritert spesifikke leverandører og etterspurt konkret informasjon om deres leverandørkjeder i løpet av denne rapporteringsperioden.

Siden vi opererer innen en strengt regulert sektor med konsesjonsplikt og sterk tilsynsmyndighet, er vår vurdering at det ikke er særlig forhøyet risiko knyttet til vår bransje, herunder allianse samarbeidet vi er en del av. De fleste av våre leverandører opererer innen markedsføring, bankteknologi og IT-løsninger. Våre forretningspartnere er i all hovedsak alliansebanker, agenter, innskuddspartnere, ulike former for konsulent tjenester (IT, internrevisjon, revisjon mv.), posttjenester, renhold, bedriftshelsetjeneste, forsikringer og

leie av lokaler. Renhold har hatt et særlig fokus, grunnet at dette er en bransje med antatt forhøyet risiko¹. Det er ikke avdekket skade eller negativ påvirkning hos bankens leverandør av disse tjenestene.

Den største potensielle negative risikoen er etter vår mening knyttet til elektronikk og de råvaremetallene som inngår i disse produktene. Mange komponenter i elektroniske produkter lages i andre verdensdeler, til tross for at produktet er satt sammen i Europa. Mineralutvinning har høy risiko, og skjer ofte i land med svake lovverk, noe som igjen øker risikoen for dårlige arbeidsforhold. Det er spesielt høy risiko forbundet med metaller og mineraler utvunnet i asiatiske, afrikanske og sør-amerikanske land².

TILTAK

Ansatte

Banken har etablert gode rutiner og retningslinjer som sikrer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. På generelt grunnlag vil vi fokusere på ytterligere forbedring. Gode arbeidsforhold er et stort konkurransefortrinn, og vi skal derfor fortsette å legge til rette for våre ansatte, gi de muligheter og rettigheter utover det som følger av lover og regler, samt fortsatt samarbeide nært med de tillitsvalgte. Resultatene fra ny medarbeiderundersøkelse vil danne grunnlaget for ny handlingsplan for kommende periode. Handlingsplanen vil inneholde konkrete, målrettede tiltak.

Videre har banken forankret sin innsats med åpenhetsloven i følgende retningslinjer:

- Etiske retningslinjer, som beskriver hvordan banken skal jobbe med leverandører og avtalepartnere
- Bankens innkjøpspolicy

Leverandører og avtalepartnere

Vi i Orkla Sparebank skal sammen med våre leverandører og forretningspartnere bidra til en bærekraftig utvikling hva gjelder menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Banken legger vekt på å bruke varer og tjenester som produseres under gode arbeidsforhold. Vi forventer også at våre leverandører og forretningspartnere respekterer grunnleggende menneskerettigheter og sikrer anstendige arbeidsforhold. Som virksomhet ønsker vi å ha en positiv innvirkning, både gjennom vår egen drift og ved å sørge for at våre leverandørkjeder skaper verdier, gode arbeidsplasser og samfunnsnyttige produkter og tjenester. Vi stiller krav til at leverandørene videreformidler disse retningslinjene til sine underleverandører og aktivt jobber for å etterleve dem. I tillegg forventer vi at leverandørene holder seg oppdatert på gjeldende lover, forskrifter og andre offentlige pålegg som gjelder for deres virksomhet og ansvarsområder. Leverandørene er ansvarlige for å ha nødvendige konsesjoner og tillatelser for å drive sin virksomhet.

¹ Kilder: Handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet - regjeringen.no og Arbeidstilsynets årsrapport for 2023.

² Kilde: Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Kunder

Vi skal være «sparebanken som er best på rådgivning – med omsorg for deg og dine omgivelser». Dette er vedtatt av styret og forankret i bankens strategidokument for perioden 2021-2025. Åpenhetsloven og bankens arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og hvordan vi følger opp vår verdikjede på dette området, vil tydeliggjøres og fremheves ytterligere i neste strategiperiode.

Orkla Sparebank legger vekt på å unngå finansiering av prosjekter som ikke oppfyller kravene til anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter og vi foretar løpende en ESG-vurdering av alle kunder på bedriftsmarkedssiden. Videre har vi i løpet av rapporteringsperioden opprettet et eget AHV³-team i banken som utelukkende jobber med å avdekke kriminalitet og forhindre at våre kunder involveres i hvitvasking eller korrupsjon.

ESG-vurderinger blir stadig viktigere for investorer og interessenter, og bedrifter som integrerer ESG i sin forretningsstrategi kan oppleve økt konkurransekraft. En god ESG-profil kan også bidra til bedre lånebetingelser og økt tillit i markedet.

Orkla Sparebank vil svare på eventuelle ytterligere spørsmål knyttet til åpenhetsloven. Spørsmål kan stilles ved å benytte e-postadressen: aapenhet@orklasparebank.no.

(Redegjørelsen vil bli behandlet av styret i banken 14. august 2024)

³ AHV = Anti hvitvask